

Uplatnění absolventů na pracovním trhu

Bc. Sylvie Měrková

Diplomová práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Sylvie MĚRKOVÁ**

Studijní program: **N 7501 Pedagogika**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Vzdělávání dospělých.**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretických východisek z oblasti vzdělávání dospělých.

Příprava metody výzkumné části.

Realizace výzkumného šetření o vzdělávání dospělých.

Zpracování a vyhodnocení výzkumu.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BARTÁK, J., Základní kniha lektora/trenéra. Praha : Votobia, 2003. 222 s. ISBN 80-7220-158-1.

LÖWE, H., Úvod do psychologie učení dospělých. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1977. 325 s.

MUŽÍK, J., Didaktika profesního vzdělávání dospělých. Plzeň : Fraus, 2005. 202 s. ISBN 80-7238-220-9.

MUŽÍK, J., Profesní vzdělávání dospělých. Praha : Codex Bohemia, 1999. 200 s. ISBN 80-85963-93-0.

MIOVSKÝ, M., Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha : Grada, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Karla Hrbáčková**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: **12. února 2009**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. května 2009**

Ve Zlíně dne 12. února 2009

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

L.S.

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně6.3.2009.....

.....Měrková.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací.

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce pojednává o názorech studentů oboru sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Zabývá se dvěma důležitými oblastmi. Tou první je uplatnění absolventů tohoto oboru na pracovním trhu, což je také i hlavní téma mé diplomové práce, a další oblastí je potom výuka oboru sociální pedagogika a samotný obor, jak jej studenti vidí, tedy i širší pohled. Dále se v teoretické části dotýkám i tématu psychiky absolventů, tedy jak na psychiku působí nenalézání pracovního uplatnění. Zmiňuji se zde i o oboru sociální pedagogika, o sociálním pedagogovi, jeho profilu a možnostech uplatnění. V praktické části zkoumám názory studentů oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně na uplatnění absolventů tohoto oboru a na samotný obor, proč si jej zvolili, co si o něm myslí. Metody jsem zvolila dotazníkové šetření a rozhovor.

Klíčová slova: Absolvent, sociální pedagogika, uplatnění na pracovním trhu, sociální pedagog

ABSTRACT

This thesis deals with the views of students of social pedagogy at the Tomas Bata's University in Zlín. There are two important areas. The first is the application of the graduates of this discipline in the labor market, which is also the main theme of my thesis, and other area is the field of social pedagogy teaching and the field itself as students see, hence the psyche works non-finding work application. I mention also the field of social pedagogy, social pedagogue, its profile and opportunities for.

In the practical part I find the views of students of social pedagogy at the Tomas Bata's University on the application of the graduates of this field and the field itself, why they chose it, what they think. The methods I chose questionnaire survey and interview.

Keywords: Graduate, social pedagogy, the application of the labor market, social pedagogue

„Na každém konci je hezké to, že něco nového začíná...“

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce, Mgr. Karle Hrbáčkové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Dále děkuji všem studentům, kteří se zúčastnili mého výzkumu a díky nimž tato práce mohla vzniknout.

OBSAH

ÚVOD	9
1 TEORETICKÁ ČÁST	10
1ZAMĚSTNÁNÍ, VOLBA OBLASTI UPLATNĚNÍ	11
1.1Co PRO ČLOVĚKA ZNAMENÁ ZAMĚSTNÁNÍ.....	11
1.2NEZAMĚSTNANOST A PSYCHIKA.....	12
1.3MOŽNÉ DŮVODY NEÚSPĚCHU.....	12
2ABSOLVENT OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA	15
2.1ABSOLVENT VŠ NA TRHU PRÁCE.....	15
2.2ABSOLVENT SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY.....	16
2.3MOŽNOSTI STUDIA SP.....	17
2.4SOCIÁLNÍ SLUŽBY – ZPŮSOBY POMOCI.....	19
2.5SOCIÁLNÍ PEDAGOG JAKO PROFESE.....	19
2.6PROFIL SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA, JEHO KOMPETENCE.....	20
2.7PŘEDPOKLADY PRO PROFESI SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA.....	22
2.8MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PEDAGOGA.....	23
2 PRAKTICKÁ ČÁST	24
3VOLBA VÝZKUMU	25
3.1CÍL VÝZKUMU.....	25
3.2VZOREK.....	25
3.3METODY A TECHNIKY.....	26
3.4VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	26
3.5VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ.....	40
4CELKOVÉ SHRUTÍ VÝZKUMU	43
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	46
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	47
SEZNAM TABULEK	48
SEZNAM PŘÍLOH	50

ÚVOD

Své téma jsem si zvolila hlavně z toho důvodu, že studuji obor, který není mezi lidmi, alespoň v mém okolí, tolik známý. Často se mě kamarádi a známí ptají, co vlastně ze mě bude, až vystuduji. Přitom podle mě je obor sociální pedagogika velmi zajímavý. Líbí se mi hlavně to, že každý si zde může najít „to své“. Je zde široká oblast působení, od malých dětiček, přes dospělé, až po starší osoby, důchodce. A právě tuto rozmanitost považuji za velkou přednost. Proto jsem chtěla udělat výzkum, kde zjistím, jak na tom jsou právě studenti, kteří si tento obor vybrali. Zajímaly mě tři hlavní oblasti: jednak jsem se chtěla dozvědět, zda studenti při svém studiu pracují a zda pracují v obor, který studují. Já osobně jsem měla to štěstí a možnost pracovat v instituci, kde bych si dovedla představit i v budoucnu pracovat. Brigáda či práce při studiu a samotná praxe, je podle mě dost důležitá a studenti by ji neměli podceňovat. Samozřejmě že ne vždy člověk natrefí na to, co si představoval, ale alespoň praxi bychom v posledních ročnících měli směřovat tam, kde bychom se chtěli uplatnit, jelikož v dnešní době každý kontakt je důležitý. V této oblasti mě samozřejmě zajímaly i názory na uplatnění absolventů sociální pedagogiky, jejich vyhlídky.

Další oblastí byla, jaké mají názory na obor sociální pedagogika. Tedy zda nelitují, že si zvolili tento obor a zda po vystudování si hodlají hledat práci v oboru.

Poslední oblastí, která mě zajímá, jsou názory studentů na výuku sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Myslím si totiž, že i samotné podání lektory a školou dost ovlivňuje mínění o sociální pedagogice jako oboru.

Tyto oblasti chci zkoumat u docela dost velkého vzorku studentů, proto jsem zvolila metodu dotazníkového šetření, ale přidám i metodu rozhovorů, jelikož otevřené otázky mi názory pak ještě více přiblíží.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZAMĚSTNÁNÍ, VOLBA OBLASTI UPLATNĚNÍ

1.1 Co pro člověka znamená zaměstnání

Když se zamyslíme nad tím, co pro člověka znamená zaměstnání, jako první mě napadne „způsob obživy“. Člověk si musí vše platit sám – oblečení, stravu, nájem či nějaké poplatky za bydlení a podobně. Pro čerstvého absolventa je nalezení první práce určitě nesnadná věc, jelikož jde poprvé s kůží na trh a snaží se najít co nejdřív nejlépe finančně ohodnocenou práci v blízkosti bydliště. Vím ale ze své vlastní zkušenosti, že to není zrovna lehká záležitost. Výběr povolání vám při čtení inzerátů už ovlivňují i dovednosti, které pracovní pozice požaduje. Dále vás pak ovlivní při osobním pohovoru určitě i samotné prostředí a personál. Výběr povolání proto asi není vhodné moc uspěchat, abychom se příliš neunáhlili.

Pro existenci je povolání ovšem stěžejní záležitostí. Znamená pro nás i určité zařazení do sociální vrstvy. Možná i proto se snažíme nalézt hodně dobře placenou práci, abychom si mohli co nejdřív žít podle svých představ či podle toho, jak jsme byli zvyklí doposud, kdy nám rodiče platili studium a my si za přivydělané peníze mohli dovolit koupit věci, které si možná při prvním zaměstnání dovolit nebudeme moci. Určitě volba zaměstnání, ať už v dobrém či špatném slova smyslu ovlivňuje náš status. Pokud nebudeme vydělávat dostatek peněz, abychom si mohli dovolit i chodit do společnosti, do různých zařízení s nabídkou sportů, určitě nás tento fakt ovlivní a zařadí do určité skupiny. Proto si chceme každý najít takovou práci, která nám tento komfort alespoň občas dovolí.

„Vyloučení ze zaměstnání znamená deprivaci v základních potřebách, které zaměstnání a práce přímo uspokojují, či jejichž uspokojování je s nimi úzce spojeno. Nejde jen o účast na konzumu (jak v primárním slova smyslu jako „spotřebovávání“, tak i odvozeně jako „účast na statusu“, který je touto spotřebou vytvářen a potvrzován). Práce má v naší kultuře hlubinné zakotvení jak v uspořádání společnosti, tak v psychice člověka, i když není shody v tom, proč je pro člověka tak důležitá“ (Mareš, 1994).

Zaměstnání je pro člověka prostředkem společenského vzestupu, také nezaměstnanost neznámá pouze ztrátu nynějšího statusu, ale vlastně i statusu budoucího. Od povolání a ekonomické aktivity se toho hodně odvíjí a určitě to působí i na sebevědomí člověka. Člověk se díky zaměstnání svým způsobem realizuje, splňuje jeden ze základních ukazatelů vlastní nezávislosti. O to víc se pak chce čerstvý absolvent zařadit do pracovního procesu, aby získal ocenění jak u sebe samotného, tak i od společnosti. Jak ovšem taková nezaměstnanost na člověka působí?

1.2 Nezaměstnanost a psychika

Jistě mi dáte za pravdu, že nezaměstnaný člověk nehýří zrovna vysokým sebevědomím. Z mého okolí znám pár kamarádek, které urputně hledají zaměstnání už nějaký ten měsíc a stále nenacházejí vhodné zaměstnání. Přitom zkušenosti mají, i vystudovanou školu v oboru, na který pak dělají pohovor. Ale čím více pohovorů absolvují, tím více jim sebevědomí klesá. Mají sice více zkušeností, co se týče položených otázek, ale se sebevědomím je to přesně naopak.

V rádiu stále častěji slyším, že z důvodu ekonomické krize je situace na trhu práce špatná. To ovlivňuje i nabídku z úřadů práce, kdy úřad má k dispozici hlavně volná místa v oblasti řemesla (alespoň tak to v rádiu uváděli). Zaměstnavatelé šetří pracovní pozice a své lidi si přesunují z jedné pozice na jinou či zkracují úvazky, jen aby nemuseli přibírat nové zaměstnance. Tak mě napadá otázka, jaká asi bude situace, až dokončím školu já.

S neúspěchem při hledání zaměstnání také souvisí motivace. Člověk při nenalezení správného pracovního místa ztrácí motivaci dále hledat, nebo hledat v daném oboru, či sleví z různých požadavků, které měl na zaměstnání na začátku. Může to vést až k určité pasivitě, kdy si řekne, že žádnou práci asi nenajde a že hledání nemá cenu. Jeden neúspěch navazuje na druhý. Jak z tohoto začarovaného kruhu ven? Možná bychom se mohli podívat na možné důvody neúspěchu

1.3 Možné důvody neúspěchu

Důvodů neúspěchu může být několik. Někdy to může být vystupování a celkový dojem u ústního pohovoru, někdy zase zaměstnavatel má k dispozici třeba zkušenějšího člověka u pohovorů než právě nás a někdy se můžeme hlásit na pozici, na kterou třeba ani nemáme dostatek kvalifikace. Jako první ovšem při odpovědi na inzerát zasíláme životopis. Pojdme si tedy něco málo říct o správném tvoření životopisu.

Životopis

Určitě každý má ve svém počítači uložený životopis. Způsobů jeho psaní je mnoho. Ovšem zásadní je, aby při jeho čtení působil na zaměstnavatele sebevědomě, aby byl stručný a splňoval veškeré požadavky, které jsou pro dané povolání podstatné. Možná není na škodu na třeba trochu odlišné zaměstnání udělat trošku malé změny u životopisu a vyzvednout právě ty zkušenosti, vlastnosti a dovednosti, které zaměstnavatelovy oči zaručeně přitáhnou. Co takový životopis vlastně obsahuje?

Neměly by chybět osobní údaje, vzdělání (kvalifikace), pracovní zkušenosti, jazykové znalosti a další znalosti a kvalifikace, dále zda vlastněme třeba řidičský průkaz. Můžeme tam zařadit i reference z předchozích zaměstnání. Určitě by také neměly chybět informace o našem zdravotním stavu a samozřejmě trestní rejstřík. Nakonec musíme zařadit i osobní profil, kde uvedeme své dobré vlastnosti a podobně. My, absolventi, můžeme také do životopisu, nebo spíše bychom měli, zařadit i místa, kde jsme absolvovali praxi při studiu. Určitě se to bude hodit. Tohle všechno známe, několikrát nám to vštěpovali ve škole.

„Chceme – li mít důsledně zpracovaný životopis, musíme nejprve udělat „inventuru“ všech znalostí, vědomostí a pracovních zkušeností. Tím současně získáváme přehled o svých předpokladech. Chceme – li někoho přesvědčit o svých předpokladech, musíme je nejprve sami znát. Své předpoklady si nejen uvědomíme, ale budeme o nich schopni podstatně plynuleji a efektivněji hovořit. Současně si uvědomíme, kolik toho můžeme zaměstnavateli nabídnout, a náš strach z neúspěchu se přirozeně sníží. Budeme si více věřit, méně se bát otázek, a naše vystupování bude klidnější, vyrovnanější, sebevědomější a přirozenější. Také otázky pohovoru jsou často směřovány právě k životopisu. Čím více podstatnějších informací v životopisu uvedeme, tím méně složitých otázek nás mnohdy čeká. Další výhodou životopisu je také to, že se jedná o písemný materiál. Jeho zpracování tak můžeme věnovat dostatek času a jednotlivá sdělení důkladně promyslet“ (Siegel, 2003).

Osobní pohovor

Po přečtení inzerátů, vytvoření a zaslání životopisů teď jen čekáme, až nám přijde pozvánka na osobní pohovor. Za sebe musím říct, že osobní pohovor jsem zažila zatím jen jednou, protože předchozí brigády byly buď u známých, kteří mě znali a také pracovní náplň nebyla zase tak složitá, takže tu práci mohl dělat prakticky kdokoli – jednalo se o výpomoc v obchodě a podobně, ty první letní brigády...až tedy na tu poslední, která se týkala i oboru, který studuji. Dělal jsem osobní pohovor na pozici Obsluha infocentra ve vzdělávací organizaci. Měla jsem z toho strašný strach, hlavně mě ani nenapadlo, že se mě budou ptát na spoustu otázek. Den před pohovorem jsem si projela na internetu jejich webové stránky a jen tak zkusmo jsem také začala vyhledávat případné otázky při prvním pohovoru. Našla jsem spoustu odkazů ,kde byly otázky zmíněné, dále rady jak vystupovat, co si vzít na sebe, kam se dívat a podobně. Moc mi ty rady pomohly a myslím že jsem ani nebyla tak vystrašená. Rady se týkaly většinou jak už jsem řekla oblečení, ale i samotného chování, bylo tam upozorněno na fakt, že u pohovoru můžou sedět dvě a více osob, kdy jedna se ptá a druhá zkoumá právě vaše jednání. Takže jsem se na to psychicky připravila a šlo se na věc. A musím přiznat, že mi ty rady opravdu pomohly. Měla jsem dobré hodnocení, jak jsem se zpětně dozvěděla a také většina otázek, které při pohovoru padly, mě ani nepřekvapily, protože jsem na ně byla připravená. A to je možná i

kouzlo úspěchu – být připravená a pokud nás něco rozhodí, nesmíme to dát znát. Musíme se pečlivě připravit, také několikrát přečíst svůj životopis, abychom pak, pokud nás vyzvou, mohli plynule hovořit o svých vlastnostech, schopnostech a dovednostech. Nikdy bych ani nevěřila, že například kouření či sportovní a zdravý styl života také ovlivní názor na vaši osobu. Na jedněch stránkách z internetu, když jsem tehdy hledala informace k tomu mému prvnímu pohovoru, mě zaujala jedna věc. Stálo tam, že u pohovoru se ptá na sport i hlavně kvůli tomu, že všeobecně sportovní lidé jsou pak více soutěživí a jdou do hodně věcí po hlavě, nechybí jim odhodlanost a nadšení pro nové věci. Nikdy jsem nad tím takhle nepřemýšlela, ale jelikož se mě na to u pohovoru zeptali mezi prvními otázkami, kdy jsme přešli na mou osobnost a schopnosti, asi na tom něco bude.

Siegel (2003) ve své knize Jak hledat a najít zaměstnání, kromě jiného doporučuje všechny věci natchystat den předem, včetně materiálů, které jsme třeba zaměstnavateli již zaslali. Samozřejmostí jsou doklady. Také neuškodí mít u sebe životopis, popř. další dokumenty, které se nám zdají být důležité, ale musíme je mít čisté a nepomačkané. Důležitá je i volba oblečení, autor radí raději konzervativnější a také si dávat pozor na parfém, někdy méně znamená přeci jen více. Mezi další rady od autora patří úsměv a příjemné vystupování, při pozdravu stisk „tak akorát“ a hlavně pokud něčemu u pohovoru nerozumíme, lepší je se zeptat, než pak ani nevědět, na co že jsme to kývli.

2 ABSOLVENT OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

2.1 Absolvent VŠ na trhu práce

Absolvent po dokončení svého studia přirozeně začíná sledovat trh práce, jeho nabídku. Myslím si, že absolvent je v této době hodně v nevýhodě, jelikož často se na pracovní pozici požaduje praxe. Absolvent ovšem praxi má, kterou vykonává při škole jako povinnou součást studia, ovšem tato praxe se nezapočítává do praxe, kterou po nás požadují. Je ale určitě důležité praxi, kterou jsme prodělali při škole, do svého životopisu zařadit, zaměstnavatel se může podle této položky pak rozhodnout, kterého z kandidátů zaměstná. Hodněkrát jsem se i setkala s tím, že student byl zaměstnán právě tam, kde splnil své povinné hodiny. Proto si myslím, že je hodně důležité, jakou praxi si v posledních ročnících zvolíme, může nám to hodně pomoci.

A co tedy nezaměstnaní absolventi, jak je to s nimi? Na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí se mimo jiné dočtete, že absolventům vysokých škol je poskytována zvýšená péče po dobu dvou let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do třiceti let věku. Do evidence úřadu práce se absolvent hlásí v místě svého bydliště, proto se může tento absolvent objevit jako nezaměstnaný v jiném okrese než studoval vysokou školu.

Na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí jsem si vyhledala statistiku nezaměstnaných absolventů vysokých škol v okrese Zlín za druhé pololetí roku 2008. U oblasti „pedagogika, učitelství a sociální péče“ je za toto období v evidenci 29 absolventů, za první pololetí tohoto roku bylo v evidenci 13 absolventů, za první pololetí 2007 bylo 8 evidovaných a za druhé pololetí tohoto roku 23 absolventů. Tedy mírný nárůst. Uvidíme, jak to dopadne tento rok.

(<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/ksa/>?)

[_piref37_240489_37_240488_240488.statse=2000000000011&_piref37_240489_37_240488_240488.statse=2000000000012&_piref37_240489_37_240488_240488.send=send&_piref37_240489_37_240488_240488.stat=2000000000036&_piref37_240489_37_240488_240488.obdobi=Q&_piref37_240489_37_240488_240488.rok=2007&_piref37_240489_37_240488_240488.uzemi=174000&ok=Vyber](http://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/ksa/?_piref37_240489_37_240488_240488.statse=2000000000011&_piref37_240489_37_240488_240488.statse=2000000000012&_piref37_240489_37_240488_240488.send=send&_piref37_240489_37_240488_240488.stat=2000000000036&_piref37_240489_37_240488_240488.obdobi=Q&_piref37_240489_37_240488_240488.rok=2007&_piref37_240489_37_240488_240488.uzemi=174000&ok=Vyber))

Podle jiného výzkumu ohledně zaměstnanosti absolventů, který prováděla Univerzita Karlova v Praze, pedagogická fakulta a její Středisko vzdělávací politiky, jsem také zjistila, že „V období od května 2002 do dubna 2004 tak absolvovalo vysokou školu u nás přes 63,5 tisíc studentů, zatímco v období od května 2005 do dubna 2007 to bylo již přes 93 tisíc. Během pouhých tří let tak došlo k nárůstu téměř o 47%. Poslední údaje z dubna 2007 říkají, že lidé, kteří absolvovali v období mezi

květnem 2005 a dubnem 2006 jsou zhruba ze dvou třetin zaměstnaní, nebo ekonomicky neaktivní nestudující na VŠ, z jedné třetiny pokračují v dalším studiu na vysoké škole a méně než 1% je nezaměstnaných.“

(<http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/download/NezamVys2007.pdf>).

U tohoto výzkumu jsem také vyčetla, že na pracovním trhu se s nezaměstnaností nejvíce perou absolventi zemědělských, uměleckých a přírodovědných fakult, nejlépe je zase absolventům právnických, tělovýchovných, pedagogických a lékařských fakult. Zvyšuje se i úspěšnost (či chcete – li, snižuje se neúspěšnost) absolventů vysokých škol všeobecně. To jsou pro nás docela povzbudivé výsledky výzkumů, všem jak to skutečně bude vypadat, až půjdeme my, letošní absolventi, o praxe, bohužel předvídat nemůžeme.

2.2 Absolvent Sociální pedagogiky

Z webových stránek naší univerzity jsem si našla jednak obsah studijního oboru a jednak profil absolventa sociální pedagogiky

„ Obsah studijního oboru: studijní obor je zaměřen na pregraduální přípravu odborných pracovníků pro oblast pomáhajících profesí. Obsah studia není záměrně zužován na konkrétní výsek problematiky sociální pedagogiky, ale je koncipován všeobecněji, aby absolvent získal co nejširší uplatnění v dané oblasti na trhu práce. Učební plán obsahuje odborný základ v podobě uceleného souboru pedagogických disciplín, které jsou v jednotlivých ročnících doplněny profilujícími a volitelnými předměty podle zájmu studentů. Důraz je kladen na ověřování a prohlubování sociálně pedagogických kompetencí studentů v praxi.

Profil absolventa: Absolvent se orientuje v sociálně pedagogických postupech a metodách práce, aplikuje vhodné výchovné postupy, orientuje se v oblasti školství a sociální práce, vhodným způsobem komunikuje s uživateli sociálních služeb a školských i mimoškolských zařízení, je připraven pro preventivní působení na děti, mládež i dospělé. Absolventi nachází uplatnění ve státní sféře (především v rezortech školství a sociálních věcí) i nestátní sféře.“

(<http://web.fhs.utb.cz/cs/docs/ATT00014.pdf>)

2.3 Možnosti studia SP

Obor Sociální pedagogika má i mnoho příbuzných oborů, proto zde uvádím jen některé možnosti, které jsem našla na webových stránkách univerzit v České republice. Tento obor přibývá stále víc v nabídkách našich univerzit a myslím si, že se mu dostává více a více obliby a pozitivních ohlasů mezi studenty.

Praha

Jako první to byla Univerzita Karlova Praze, Filozofická fakulta

Tady měli u oboru sociální pedagogika napsáno, že je to „interdisciplinární vědní obor. Integruje a rozvíjí poznatky věd o člověku a společnosti do edukačního, preventivního i reedukačního působení. Analyzuje dynamické vztahy mezi jedincem a prostředím a usiluje o jejich optimalizaci. Zkoumá propojenost bio-psycho-sociálních jevů, ovlivňujících sociální integraci a zvládání životních situací jedincem. Zaměřuje se na každodennost života jedince jako sociokulturní osobnosti, rozvíjí odpovědnost jedince za vlastní rozhodnutí a vede k hledání vlastních životních cest. Respektuje individuální potřeby a zájmy jedince-klienta a iniciuje takové změny v sociálním prostředí, které podporují jeho rozvoj, zmírňují rozpory mezi ním a společností. Rozvíjí optimální postupy sociální pomoci klientovi a zároveň věnuje pozornost přiměřeným formám sociální kontroly.“

Sociální pedagogika se studuje na Filozofické fakultě, Katedra sociální práce (web <http://so-cp.ff.cuni.cz/>), v bakalářském studiu to je obor Pedagogika a navazující Sociální pedagogika; dále je tu doktorské studium – Sociální práce – sociologie, tento obor je tříletý.

V Praze je to dále Pražská vysoká škola psychosociálních studií (web www.viाप.cz). Zde se studuje Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii, prezenčně; dále pak magisterské studium tohoto oboru a to prezenčně i kombinovaně.

Brno

V Brně je možné studovat tento obor na Masarykově univerzitě na Fakultě sociálních studií (web <http://www.fss.muni.cz/struktura/katedry/spsp>), tady se studuje v bakalářském studiu Sociální politika a sociální práce v kombinaci s dalším oborem (mediální studia a žurnalistika, politologie, evropská studia, psychologie, sociologie, environmentální studia, gender studia, sociální antropologie, pe-

dagogika nebo filozofie) prezenčně i kombinovaně; a dále na Pedagogické fakultě, obor Speciální pedagogika a Specializace v pedagogice.

Navazující magisterské studium je jednooborové- sociální politika a sociální práce, s možností specializace, a to sociální práce, sociální politika, personální management a organizační rozvoj nebo trh práce, politika zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů. Prezenčně, na dva roky, i kombinovaně, na dva a půl roku. Podobně i Speciální pedagogika.

Doktorské studium je také možné, a to sociální politika a sociální práce, prezenčně i kombinovaně, na tři roky (Specializace v pedagogice, Speciální pedagogika).

Olomouc

Univerzita Palackého v Olomouci nabízí tři možnosti vystudování tohoto oboru.

Katedra sociologie a andragogiky, filozofická fakulta (web <http://www.ksoc.upol.cz/>), zde je jen bakalářské studium kombinovaně – Sociální práce, a to na tři roky.

Dále je zde Institut celoživotního vzdělávání, tady je možnost studovat sociální práce opět kombinovaně, web <http://icv.upol.cz/>.

Třetí možnost studia je na Katedře křesťanské sociální práce, Cyrilometodějská teologická fakulta (<http://www.upol.cz/fakulty/cmtf>), bakalářské studium prezenčně na čtyři roky, obor Sociální a humanitární práce a Charitativní a sociální práce.

Opava

Slezská univerzita

Filozoficko – přírodovědecká fakulta nabízí bakalářské studium prezenčně i kombinovaně (tři roky) obor Sociální politika a sociální práce

Ostrava

Katedra sociální práce, zdravotně sociální fakulta (<http://zsf.osu.cz/ksp/index.php>).

Zde je magisterské a doktorské studium. Magisterské prezenční, na pět let, obor sociální práce se zdravotnickým profilem; a doktorské pak prezenčně i kombinovaně (tři roky), obor sociální práce.

Zlín

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Zde na Fakultě humanitních studií je možnost studia oboru Sociální pedagogika, prezenčně i kombinovaně, a to jak bakalářské tak navazující magisterské studium.

2.4 Sociální služby – způsoby pomoci

(převzato z webových stránek MPSV www.mpsv.cz)

„ **Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována** pomoc při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie, pomoc při prosazování práv a zájmů.

Cílem služeb bývá mimo jiné

- podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu
- rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim, pokud toho mohou být schopni, vést samostatný život
- snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů

Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Obsah základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví prováděcí předpis.“

(převzato z <http://www.mpsv.cz/cs/9>).

Mezi takové pomoci patří například: sociální poradenství, sociálně zdravotní služby, osobní asistence, krizová pomoc, nízkoprahová denní centra...

2.5 Sociální pedagog jako profese

Hledala jsem jednotnou charakteristiku sociálního pedagoga jako profese, ovšem nikde jsem nenašla jeho přesnou definici, ani definici jeho uplatnění. Výše zmíněná definice absolventa je použita z na-

ších univerzitních webových stránek, já ještě přidám definici sociálního pedagoga jako profese, kterou jsem našla v jedné knížce.

„Základní úskalí vymezení této profese spočívá v tom, že každá její charakteristika je zatím pouze modelová. Ačkoli bylo na zařazení oboru do katalogu prací vynaloženo již nemálo úsilí, profese sociálního pedagoga v něm dosud chybí. Tam, kde by měl najít uplatnění, se stále setkáváme s pracovníky tradičně označovanými jako vychovatelé, a to přesto, že zvláště v některých případech není toto označení nejuvstíženější. Jak do zákona o výchovných pracovnících, tak do zákona o sociálních službách se pouze podařilo zakomponovat, že absolvování studijního oboru sociální pedagogika je dostačující kvalifikací pro výkon daných profesí v několika rezortech. Modelová definice profese sociálního pedagoga není např. ve srovnání s povoláním učitele jednoznačná. Vyjdeme – li ze současné situace již tradičního povolání vychovatele (v nejrůznějších výchovných zařízeních) a vezmeme – li v úvahu výše uvedená východiska o působnosti sociálního pedagoga, pak nelze pochybovat o potřebnosti povolání a jeho významu pro fungující společnost. Navíc víme o výrazných změnách v rodinném klimatu, které zužují prostor pro výchovné působení v rodině. Je to způsobené mj. rozvojem podnikatelských aktivit rodičů, kteří se pak ve výchově svých potomků věnují jen nedodatečně. Děti a mládež tak tráví volný čas mnohem častěji mimo domov a své životní problémy řeší bez opory v rodičích, tedy „po svém““ (Kraus, 2008).

Můj názor na sociálního pedagoga jako na profesi je ten, že konečně už to není jen „vychovatel“. Hodně profesí, které se dříve týkalo školství dětí, dospělých, vyučování a podobně, nebylo tak specificky rozděleno a nazváno jako teď. Současné době i ve školství se dostáváme k různým specializacím a myslím si, že je to jen dobře. Jen mi stále vadí, když se mě někdo zeptá, co to vlastně studuji, po mé odpovědi se vždy dočkám nějakého omylu. Buď lidé vůbec nevědí, co to vůbec je za obor, nebo si jej pletou se speciální pedagogikou, která je tomu sice příbuzná, ale není to pravá charakteristika. Vadí mi, že tento obor lidem ještě nepřišel do podvědomí a zároveň na druhou stranu jsem ráda, že právě já můžu studovat tento obor, který je pro mě více než zajímavý a který pomalu ale jistě dostává tu pravou váhu i u lidí. Sociální pedagogika je obor, který má podle mě budoucnost. Jsem o tom přesvědčena, protože lidé tu budou vždycky, vždycky se bude o koho starat, vždy bude koho učit, vzdělávat a také co zkoumat, protože lidské vztahy jsou nevyzpytatelné. Proto mám ráda tento obor a baví mě jej studovat. Těším se, až se všemi poznatky přijdu do reality a snad je i dobře použiji.

2.6 Profil sociálního pracovníka, jeho kompetence

Sociální pracovník

„V průběhu 19. a 20. století se ve společensko-vědní oblasti vyprofilovaly tři základní pomáhající obory:

- sociální práci
- poradenství
- psychoterapii“

(Schmidbauer, 2000).

Jelikož pojem „sociální pedagog“ patří pod pojem „sociální pracovník“ (či je s ním úzce spojen), přidávám definici obou pojmů:

„Sociální pedagog je člověk připravený působit v obtížných sociálních podmínkách a situacích, přináší pomoc a světlo na cestě rozšiřovat lidskou svobodu. Sociální pedagog je absolvent studia oboru sociální pedagogika, a také oboru pedagogika se specializací (zaměřením) na sociální pedagogiku. Je to odborník, jehož všeobecné kompetence spočívají v pomoci dětem, mládeži i dospělým při odpovídajícím průběhu socializace a hledání možnosti zlepšení kvality jejich života prostřednictvím výchovy, vzdělání a poradenství. Sociální pedagog je kvalifikovaný pro předcházení, zvládnutí a eliminaci běžných i závažných životních problémů.“

(Bakošová, 2005).

„Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytující služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitace. Dle zákona je požadováno vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání, získané absolvováním vzdělávacího programu v oborech zaměřených na sociální práci, sociální pedagogiku, sociální a humanitární práci, sociální práci nebo sociálně právní činnost.“

(dle zákona o sociálních službách, § 108)

Sociální pedagogika a s ní i profese sociální pedagog se stále více dostává do podvědomí hodnotných zaměstnání. Dříve v mém okolí sociální pedagog či pracovník neměl moc dobré postavení, lidé o něm měli jiné mínění, tím myslím hlavně to, že ani pořádně nevěděli, co toto povolání obsahuje. Až postupem času a myslím si že je to i díky tomu, že se tento obor začal studovat i tady ve Zlíně, ho lidé v mém okolí začali konečně brát tak, jak si zaslouží. Samozřejmě že každý znal „sociálního pra-

covníka“, který sedí na městském úřadě, ale většina lidí si obor „sociální pedagogika“ pletla s oborem „speciální pedagogika“. Proto i má máma původně nebyla moc nadšená z mé volby. Musím se přiznat, že i já jsem neměla mnoho informací, když jsem se na tento obor hlásila. Ale jsem opravdu moc ráda, že jej mohu studovat a také jsem moc ráda, že jsem po všech těch praxích narazila i na oblast, která by mě bavila a kterou si umím představit jako oblast, ve které bych byla zaměstnána. Je to vzdělávání dospělých. Měla jsem možnost absolvovat praxi v zařízení, zabývající se touto problematikou, spolupracují s úřadem práce a člověk se tam dostane do kontaktu snad se všemi vrstvami lidí, od nezaměstnaných, přes absolventy, maminky po mateřské dovolené, až o manažery a podobně. První dva roky svého studia jsem se učila teorii, která mě ale vůbec nebavila. Ale až od třetího ročníku jsem si plně uvědomila, že právě tento obor nabízí mnoho možností uplatnění a právě to se mi na tom líbí. Kontakt s lidmi a rozmanitost. Můj názor na profesi sociálního pedagoga je velmi pozitivní.

2.7 Předpoklady pro profesi sociálního pedagoga

Profese jako taková, její definice, je opravdu dost těžká k nalezení. Má totiž mnoho příbuzných oborů a definovat ji jednou či dvěma větami je opravdu dost těžké. Navíc definice se u některých autorů liší. Možná i proto, že tento obor je tak rozmanitý, k výkonu této profese je třeba mnoho znalostí a dovedností, vždyť je to vlastně svým způsobem poslání. U tohoto povolání navíc může dojít velmi lehce k syndromu vyhoření. Je hodně těžké si „nenosit práci domů“. Ekonom či sekretářka si nosí domů výpočty, datумы, honí se jim v hlavě, co zapoměli či nezapoměli udělat. Sociální pracovník se ale dostává do kontaktu s lidmi, řeší jejich mnohdy zapletené životní příběhy, pomáhá s trápením...a je to pak těžké, odejít z práce, aniž by to člověka svým způsobem nepoznamenalo či nezasáhlo. Zpočátku máme nové síly, hodně odhodlání a něco takového, jako je vyhoření, si nedokážeme připustit. Jenže časem to přijít může a to, jak se s tím člověk vypořádá, záleží na jeho povaze a také na tom, jak se naučí tyto věci zvládat.

Mezi klíčové kompetence sociálního pedagoga patří:

- „kompetence odborovo predmetové
- kompetence didaktické a psychodidaktické
- kompetence všeobecne pedagogické
- kompetence diagnostické a intervenčné
- kompetence sociálne, psychosociálne a komunikačné

- kompetencie manažérske a normatívne
- kompetencie profesné a osobnostne kultivujúce“

(Chudý, Švec, 2004).

2.8 Možnosti uplatnění sociálního pedagoga

Profese sociální pedagog je velmi různorodá. Má mnoho oblastí, kde se jako sociální pedagog může uplatnit. Nastíním hned několik možností, podle Š. Chudého a V. Švece vycházíme při tomto výčtu z profesního modelu, kam patří hned několik rezortů:

1. „ rezort sociálních věcí: - sociální asistenti
 - sociální kurátoři pro mládež
 - instituce sociálněvýchovné péče o seniory
 - ústavy sociální péče
 2. rezort zdravotnictví: - psychiatrické léčebny
 - rehabilitační instituce
 - kontaktní centra – protidrogové apod.
 3. Rezort spravedlnosti: - oblast penitenciální a postpenitenciální péče – sociální pedagog v nápravných zařízeních, věznicích, probační pracovník
 4. rezort vnitra: - utečenecké tábory
 - nápravné zařízení
 5. rezort školství, mládeže a tělovýchovy: - školní kluby dětí, domovy mládeže
 - dětské domovy
 - instituce ochranné výchovy
 - instituce výchovného poradenství
 - instituce preventivní ochrany – krizová centra, střediska pro mládež, reedukační a resocializační zařízení
- domy dětí a mládeže, centra volného času“

(Chudý, Švec, 2004).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VOLBA VÝZKUMU

Pro svou diplomovou práci jsem zvolila smíšený výzkum. Jako první část mám kvantitativní výzkum, a to dotazníkové šetření. Pro vybrané téma mi tato metoda přišla jako nejvhodnější metodou, jak tuto skutečnost zjistit. Jelikož jsem chtěla zkoumat názory studentů na uplatnění ve svém oboru, a to je vzorek dost velký, považuji dotazníkové šetření za nejlepší možnou metodu.

Další částí je pak výzkum kvalitativní, kdy formou rozhovoru zjišťuji opět názory studentů, ovšem tyto názory se týkají přímo daného oboru, už ne jeho uplatnění. Mám na mysli například to, jaké mají názory na sociální pedagogiku jako takovou a způsob výuky na naší škole, tedy na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

3.1 Cíl výzkumu

Cílem mé práce bylo zjistit názory studentů na obor sociální pedagogika, který studují. Jednak z pohledu uplatnění sociálního pedagoga, tedy jak vidí své vyhlídky, zda již nějakou práci mají, zda je tato práce v oboru a pokud budou po studiu hledat zaměstnání, zda jej budou hledat ve vystudovaném oboru, ale také i na konkrétní vedení výuky. Druhou částí, rozhovorem, pak chci zjistit názory studentů přímo na daný obor, na vedení výuky na naší fakultě, na oblíbenost či přímo zalíbení tohoto oboru a podobné otázky.

3.2 Vzorek

Jako základní vzorek jsem zvolila studenty třetích až pátých ročníků prezenčního i kombinovaného studia oboru Sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Zvolila jsem to proto tak, jelikož si myslím že studenti se pozastavují nad otázkou bytí až v situaci, kdy si musí hledat nějakou brigádu či práci. Nikdo z nás přece neví, zda bude po bakalářském studiu hned pokračovat, zda se na navazující dostane. Možná po skončení bakalářského studia bude muset jít do práce a školu dodělat až v dalším roce. Někteří naopak se po třech letech rozhodnou, že ty dva roky už nějak zvládnou i při práci...zkrátka si myslím, že student se tak nějak začíná zamýšlet nad svým uplatněním až v tomto ročníku, proto jsem nechtěla studenty prvních dvou ročníků. Jen si nejsem jistá, zda názory na uplatnění a i na výuku se nebudou lišit právě u studentů třetích ročníků a třeba nás, absolventy, jelikož přece jen jsme měli trochu jiné vedení a organizaci studia. Praxi jsme měli od prváku, kde jsme nastoupili a odchodili si příslušný počet hodin. Studenti prvních ročníků mají praxi (částečně) řešenou formou exkurze. I výuka a skripta jsou o něco dál než jsme měli my. Je to logické, s námi tento obor teprve „začínal“ a postupně se vyvíjí dál, takže to musí být zkrátka lepší a lepší, jen zde chci

podotknout, že možná i díky těmto skutečnostem se mohou názory rozcházet, což mě osobně bude určitě zajímat.

Zkoumaný vzorek byl tedy vybrán záměrně, pod tím účelem, aby studenti už ve svých názorech na uplatnění ve svém oboru měli jasno.

Počet respondentů u dotazníků byl 60 a u rozhovoru pak tři studenti pátého ročníku tohoto oboru ze stejného vzorku, jako byl použit u dotazníků; a tři studenti třetího ročníku z téhož vzorku. Studenty jsem opět volila záměrně, jelikož jsem chtěla znát názory na výuku a uplatnění i v trochu širším pojetí, ne jen „zaškrtáváním“ nabízených odpovědí. Zajímaly mě celé názory, připomínky a podobně a také jak už jsem uvedla výše, z důvodu možného rozcházení se v názorech na výuku a postavení sociálních pedagogů díky jinému pojetí výuky.

3.3 Metody a techniky

U kvantitativního výzkumu to bylo dotazníkové šetření, jednalo se o uzavřené otázky z větší části, jen pár bylo otevřených, u zbytku byly nabízené odpovědi; a u kvalitativního výzkumu pak interview, kdy jsem kladla spíše otevřené otázky, pokud dotazovaný ovšem nevěděl přesně co odpovědět, nabídla jsem mu pár příkladů pro pochopení konkrétnější odpovědi. Dotazník má celkově 29 otázek, u většiny byly nabídnuty možnosti, až na dvě otázky, kdy jsem se ptala na možnost zaměstnání v zahraničí a pak na orientační výši platu, pokud student pracoval. U rozhovoru to byly čtyři otázky, otevřené. Dotazník mám v příloze, vyhodnocení je níže. Rozhovor jsem zpracovala kódováním, kdy zajímavé odpovědi uvedu níže v textu

3.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

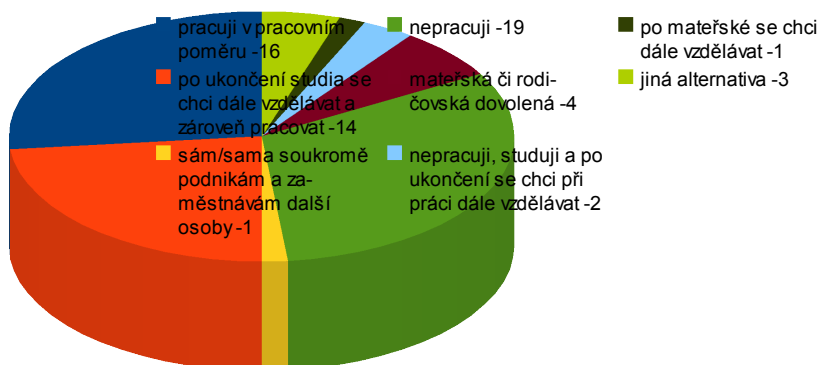
Otázky jsem z větší části převzala z již proběhlého dotazníkového šetření, které se uskutečnilo na Masarykově univerzitě v Brně. Průzkum se týkal uplatnění absolventů celé univerzity. Otázky jsou rozděleny do otázek ohledně zaměstnání, ohledně výuky Sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a osobní otázky, týkající se bydliště, rodinného stavu, rodiny a pohlaví.

OTÁZKY OHLEDNĚ ZAMĚSTNÁNÍ

Na první otázku *V současné době:* odpovědělo:

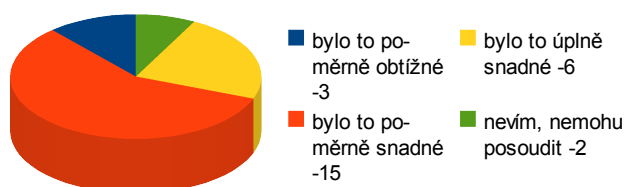
poznámka: někteří studenti odpověděli i více odpovědí, jako například že jsou na mateřské dovolené, ale po ukončení studia se chtějí dále vzdělávat, jiní například momentálně nejsou zaměstnaní, ale po

ukončení studia se při práci chtějí dále vzdělávat a podobně. Jedna z nabízených možností byla i „jiná alternativa“, tady odpovídali, že mají brigádu.

Graf 1: Současná situace respondentů

Druhá otázka **Bylo pro vás obtížné získat toto zaměstnání?**

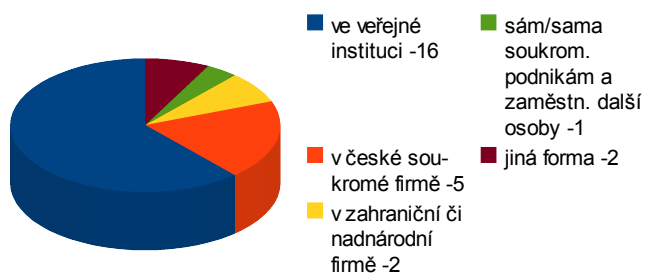
Graf 2: Obtížnost získání zaměstnání

Třetí otázka: **Co vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání?**

Graf 3: Co pomohlo k zaměstnání

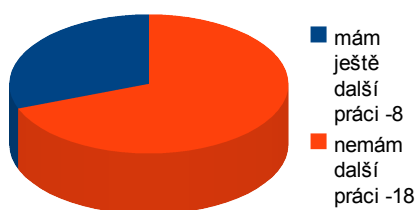
Čtvrtá otázka ***Kde v současné době pracujete?***

Graf 4: Kde nyní pracují

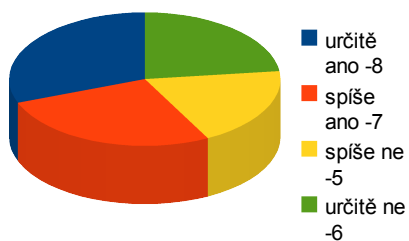
V odpovědi „jiná forma“ bylo uvedeno jako poznámka „restaurace“

Pátá otázka: ***Kromě této práce:***

Graf 5: Mají/ nemají další práci

Šestá otázka: ***Pracujete v oboru, který právě studujete?***

Graf 6: Zaměstnání v oboru

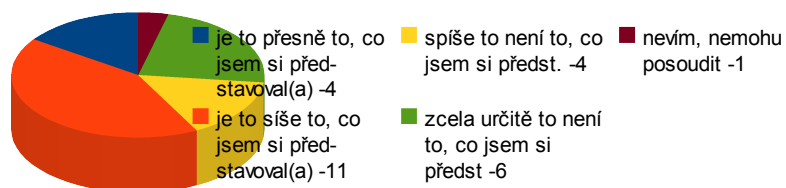
Sedmá otázka: Pracujete na místě, které vyžaduje

Graf 7: Požadované vzdělání

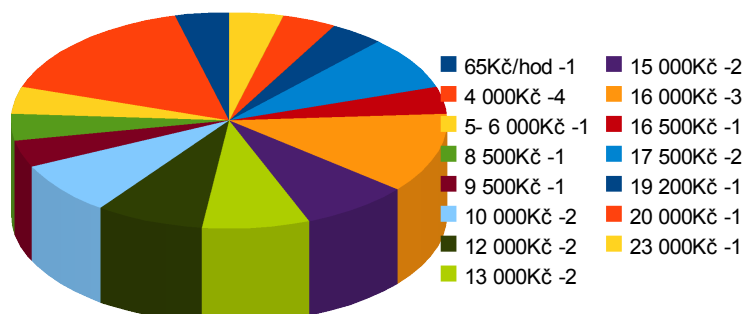
jiná odpověď: požadovali VŠ, ale není potřeba k výkonu

Osmá otázka: Do jaké míry představuje vaše zaměstnání vašim představám během studia o své budoucnosti?

Graf 8: Představa zaměstnání

Devátá otázka: *Jak vysoký je váš průměrný hrubý měsíční plat?*

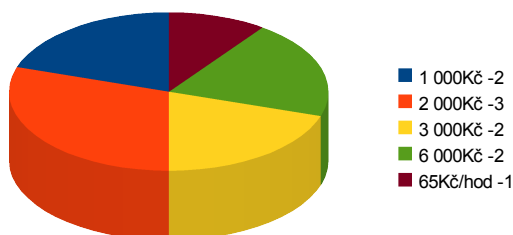
Graf 9: Výše platu

Pozn.: 1 neodpověděl

Desátá otázka: *Jak vysoký je váš průměrný hrubý měsíční plat druhé práce?*

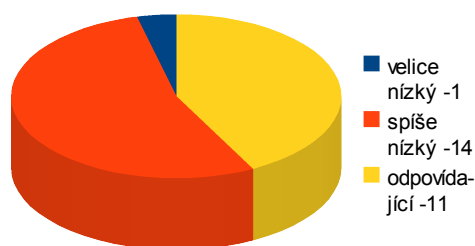
Zde byly odpovědi a) nemám duhou práci – 18 odp.

b) můj průměrný hrubý měsíční plat je:

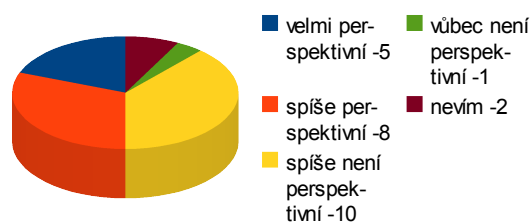
Graf 10: Výše platu druhého zaměstnání

Jedenáctá otázka: *Domníváte se, že mzda, kterou za svou práci nyní dostáváte, je:*

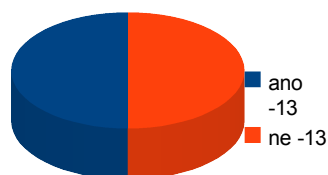
Graf 11: Finanční ohodnocení

Dvanáctá otázka: Vaše nynější zaměstnání je pro vás:

Graf 12: Perspektivnost zaměstnání

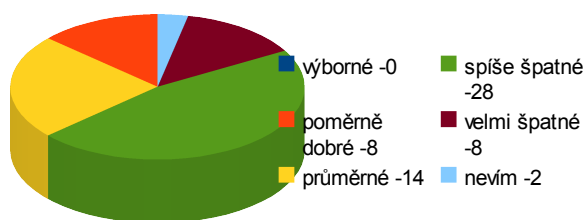
Třináctá otázka: Po ukončení studia máte v plánu zůstat na stejné pracovní pozici?

Graf 13: Plány po studiu

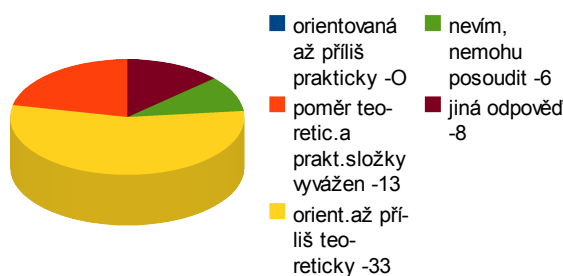
OTÁZKY OHLEDNĚ VÝUKY SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY NA UTB VE ZLÍNĚ

Čtrnáctá otázka: Jak byste ohodnotil(a) vyhlídky pracovního uplatnění letošních absolventů v oboru, který jste vystudoval(a)?

Graf 14: Vyhlídky uplatnění

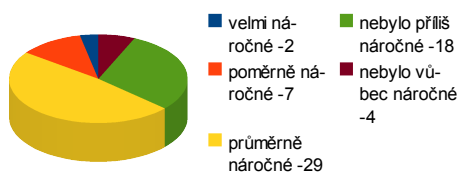
Patnáctá otázka: **Domníváte se, že suma znalostí, které získáváte během studia na FHS, je:**

Graf 15: Suma znalostí

jiná odpověď – zde bylo doplněno: praxe dostatečně, lépe sestavit výuku, dost teorie

Šestnáctá otázka: **Domníváte se, že absolvování vysokoškolského studia na FHS, obor Sociální pedagogika, bylo z hlediska úsilí, které jste musel(a) během studia vynaložit**

Graf 16: Náročnost studia

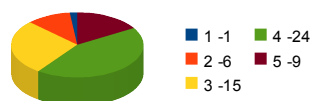
Sedmnáctá otázka: *Jak byste ohodnotil(a) způsob, jakým vás UTB vybavila do života, resp.do praxe v následujících oblastech (hodnoceno známkou jak ve škole)*

praktické zkušenosti, dovednosti

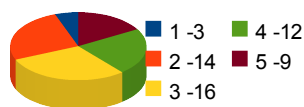
znalost cizích jazyků

Graf 17: Zkušenosti

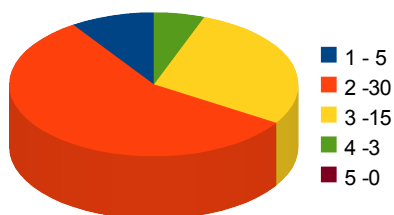
Graf 18: Cizí jazyk

znalost práce s osobními počítači

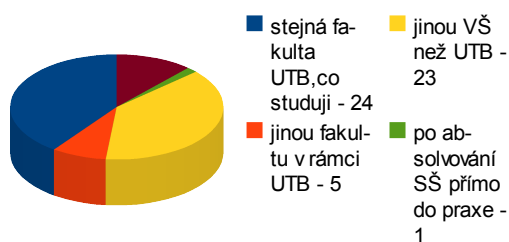
Graf 19: Práce s PC

schopnost sebe prezentace

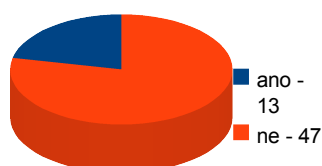
Graf 20: Sebe prezentace

Osmnáctá otázka: *Pokud byste mohl(a) znovu opakovat volbu své vzdělávací dráhy, zvolil(a) byste pro své studium*

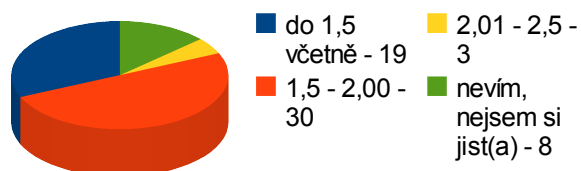
Graf 21: Volba studia

Devatenáctá otázka: *Chtěl(a) byste v horizontu 2-3 let pracovat v zahraničí?*

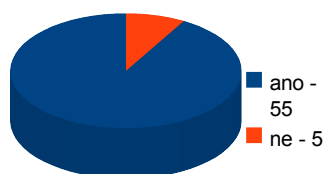
Graf 22: Práce v zahraničí

Dvacátá otázka: *Jaké byly vaše celkové studijní výsledky, jakého průměru známek se vám podařilo zatím za dobu svého vysokoškolského studia dosáhnout?*

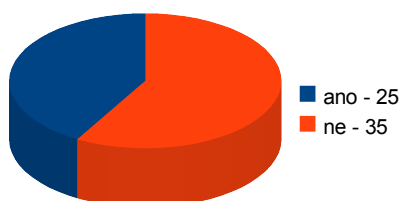
Graf 23: Průměr známek

Dvacátá první otázka: *Myslíte si, že obor Sociální pedagogika má budoucnost?*

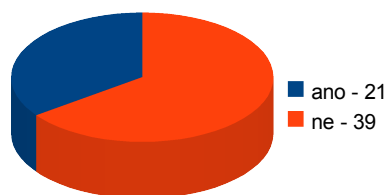
Graf 24: *Budoucnost oboru*

Dvacátá druhá otázka: *Kdybyste si mohl(a) znovu vybrat obor, který byste studoval(a), byla by to Sociální pedagogika?*

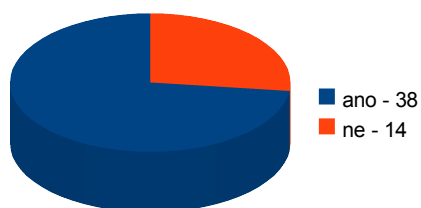
Graf 25: *Možnost volby*

Dvacátá třetí otázka: *Cítíte se dostatečně připraven(a) pro své budoucí povolání sociálního pracovníka, ce?*

Graf 26: *Připravenost*

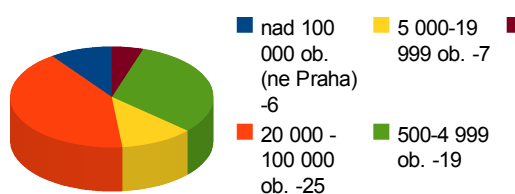
Dvacátá čtvrtá otázka: *Až dokončíte studium Sociální pedagogiky, máte v plánu hledat si hlavní pracovní zaměstnání v oboru?*

Graf 27: Volba zaměstnání

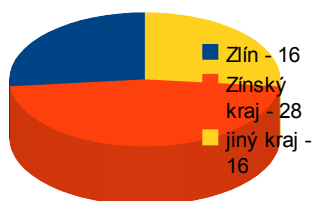
OSOBNÍ OTÁZKY

Dvacátá pátá otázka: Velikost vašeho aktuálního trvalého bydliště

Graf 28: Trvalé bydliště - velikost

Dvacátá šestá otázka: Kde máte v současné době trvalé bydliště?

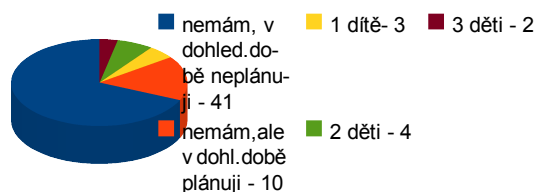
Graf 29: Místo trvalého bydliště

Dvacátá sedmá otázka: Jaký je váš rodinný stav?

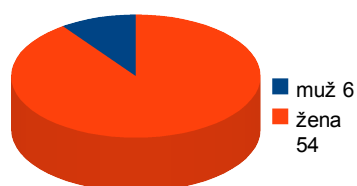
Graf 30: Současný stav

Dvacátá osmá otázka: Máte děti?

Graf 31: Počet dětí

Dvacátá devátá otázka: Jste

Graf 32: Pohlaví

Mé komentáře, shrnutí

U dotazníkového šetření mě v první řadě překvapil počet studentů, kteří mají práci či brigádu. Osobně jsem čekala počet větší, z dotazovaných šedesáti „přiznalo“ práci jen 26. Pokud to vezmu z hlediska čistě osobního, jelikož jsem také jedna ze studentů závěrečného ročníku, přijde mi tento počet dost nízký. Z našeho ročníku, pátého magisterského, mi odpovědělo 31, což byla i většina odpo-

vědí ohledně práce, ale i tak bych z celkového počtu čekala větší část pracujících studentů. I já jsem totiž měla brigádu už od druhého ročníku. Odpovědi, že práce pro ně nebyl problém sehnat, mě zase až tak nepřekvapuje, jelikož pořád si myslím, že praxe hraje velkou roli při zaměstnávání. Více jak polovina totiž odpověděla, že pracuje či „spíše“ pracuje v oboru, který právě studují, 15 respondentů z 26. Ale tohle je jen můj čistě subjektivní názor, že praxe pomáhá při hledání práce. Už jen fakt, že více jak polovina těch, co pracují, pracují v oboru, který studují, je více než pozitivní. Jelikož pokud se student v práci či na brigádě osvědčí a bude se zaměstnavateli líbit, má velkou šanci, že bude po dokončení studia zaměstnán. Další věc, která nahrává tomu, že student by měl využít svých možností a být aktivní při vyhledávání ať už praxe či samotné práce či brigády již při samotném studiu.

Dále je určitě zajímavé, že 17 studentů z celkových 26, kteří pracují, pracují na pozici, která vyžaduje vysokoškolské vzdělání. Myslím si, že už to je úspěch, že student, který ještě nemá úplně dokončené vysokoškolské vzdělání, pracuje na pozici, která toto dokončení vyžaduje. Určitě to vypovídá i o velmi dobré úrovni univerzity a samotné výuky tohoto oboru. Malinko mě ovšem zarazila otázka, kdy jsem se ptala, zda jsou studenti spokojeni s výší platu. Nespokojených, tedy těch, kteří si mysleli, že plat je velmi či spíše nízký, bylo 15, zbylých 11 odpovědělo, že plat je odpovídající. Můj názor je ten, že tento obor bývá občas finančně nehodnocen přímou úměrou úsilí. Povolání sociálního pedagoga či sociálního pracovníka je psychicky docela náročné, kontakt s lidmi, hledání řešení může vyčerpávat a pak také lidé mohou mít pocit, že jejich snaha a aktivita není dostatečně oceněna.

Další část se týkala samotného oboru sociální pedagogika, tedy jak studenti vidí uplatnění tohoto oboru a také jak vidí samotnou výuku. Je docela zajímavé, dívat se na výsledky otázky Jak by ohodnotili vyhlídky pracovního uplatnění, jelikož pouhých 8 odpovědělo že je vidí jako poměrně dobré a 14 průměrné. Což je dohromady 22 z celkových 60ti dotázaných. 28 studentů odpovědělo, že vyhlídky jsou pro ně spíše špatné, 8 dokonce velmi špatné a 2 nevěděli. Nevím, zda je to odraz toho, že na pracovním trhu zavládla menší krize, tudíž studenti mají obavy ze svého uplatnění, anebo je to opravdu jejich názor na tento obor a jeho praktičnost. Přikláním se ovšem k první variantě, jelikož si myslím, že studenti třetího až pátého ročníku by neztráceli čas studováním oboru, ve který vlastně nevěří. Ovšem musím také přiznat, že konkrétně v mém okolí bydliště, to znamená Uherské Hradiště a okolí, mnoho pracovních příležitostí pro sociální pracovníky není. Musíme zkrátka doufat, že se situace zlepší. I tak jsem přesvědčena, že sociální a humanitní zaměření mají více možností uplatnění než absolventi ekonomického zaměření, kterých je bezpochyby více a mají tedy větší konkurenci.

Na otázku, jak vidí studenti samotnou výuku oboru sociální pedagogika na zlínské univerzitě, studenti odpovídali tak, jak jsem předpokládala. Jsem totiž toho názoru, že výuka, i když je zde dost

možností praxe, je stále vedena hodně teoreticky a tak nějak široce, bez většího zaměření. S orientací až příliš teoreticky souhlasilo 33 studentů, 13 si jich myslelo že poměr teoretické a praktické složky je vyvážen a zbytek nedovedl posoudit nebo mělo úplně jiný názor, než byly nabízené možnosti, ovšem komentáře se mi již nedostalo. Co se týče náročnosti, jsou studenti tak nějak každý jiného názoru, ovšem neshodují se ve většině ani že to bylo moc náročné či nebylo vůbec. Tady určitě platí to, že každému se učí jinak, každý máme své metody a konkrétní předměty „sednou“ také každému odlišně.

Další otázkou jsem se ptala na vybavenost, jak se studenti cítí vybaveni do praktického života studiem tohoto oboru a zjišťovala jsem jednak praktické zkušenosti a dovednosti, znalost cizích jazyků, znalost práce s PC a schopnost sebe prezentace. Studenti známkovali jako ve škole, tedy stupnice 1 až 5, byla i nabízená možnost „nevím“-číslo 6, ale to jsem u ničeho nenašla. Praktické dovednosti nejvíce studentů ohodnotilo známkou 3 (23), dále znalost cizích jazyků nejčastěji hodnotili známkou 4 (24), znalost práce na PC nejvíce 2 (14) a 3 (16) a poslední, schopnost sebe prezentace, nejvíce hodnotili známkou 2 (30).

Na následující otázku, zda kdyby měli znovu možnost opakovat volbu vzdělávací dráhy, zda by zvolili stejnou cestu či se zachovali jinak. Celých 24 studentů ze 60 by zvolili stejnou fakultu na UTB, další 4 by studovali jinou fakultu v rámci UTB, zbytek by se zachovalo úplně jinak, a to 23 by šlo studovat jinou školu než UTB, 1 by šel po střední škole hned do praxe a 7 zvolili „jiná odpověď“, u jedné z nich byl komentář „především jiný obor“. Další otázka pak zjišťovala průměr studenta za celou dobu studia, většina měli průměr 1,51 až 2, pak podle četnosti následoval průměr do 1,5 včetně, jen tři studenti měli 2,01 až 2,5 a 8 si nebylo jistých.

Co se týče názoru na budoucnost oboru sociální pedagogika jako takového, 55 studentů je toho názoru, že obor budoucnost má zbylých 5 je názoru opačného. Zda by si znovu vybrali obor sociální pedagogika při rozhodování, kam půjdou na vysokou, 25 studentů by ho zvolili opět, 35 studentů ovšem ne. Zda se cítí dostatečně připraveni pro své budoucí povolání sociálního pracovníka, 21 studentů zvolili možnost „ano“, 39 možnost „ne“. Když jsem se pak zeptala, zda po dokončení studia mají v plánu hledat si hlavní pracovní zaměstnání v oboru, 38 studentů to v plánu má.

Přeskočila jsem otázku, ve které jsem se ptala studentů, zda uvažují v horizontu 2- 3 let o zaměstnání v zahraničí. Chtěla jsem ji dát mimo otázky o oboru sociální pedagogiky, jelikož se jí moc netýká a také zde měli možnost odpovídat otevřeně, odpovědi zde nabídnuty nebyly. Přesto studenti odpovídali ano či ne a pak teprve dodali komentář. Výsledek byl takový, že většina studentů 47 studentů odpovědělo záporně, přesto že si myslí, že práce v zahraničí je dobrou zkušeností, ale chtěli by

se již pomalu usadit v České republice, najít si zde stálou práci a třeba založit rodinu a podobně. 13 studentů by chtělo, ovšem většina jen jako brigádně, zdokonalit si jazyk a mít novou zkušenost. Byl tam ale i názor, že student chce do zahraničí za prací a životním, nastálo, práce v ČR jej neláká.

3.5 Vyhodnocení rozhovorů

Rozhovory jsem dělala dohromady se šesti studenty, zkoumaný vzorek byl stejný jako u dotazníků, záměrně jsem si z výzkumného vzorku vybrala tři studenty třetího a tři studenty pátého ročníku UTB obor sociální pedagogika. Bylo to záměrné z toho důvodu, jelikož v rozhovoru jsem se chtěla ptát na konkrétní názory ohledně vedení výuky tohoto oboru a jelikož letošní třetíáci mají vedení výuky trochu odlišný jako my, co jsme byli vlastně první ročník prezenčního studia, zajímalo mě, zda se tato odlišnost odrazí i v názorech. Otázky byly následující:

Jak vnímáte výuku a organizaci studia sociální pedagogiky na UTB? Chybí vám tu něco?

Na tuto otázku mi odpovídali většinou podobně, žádné velké rozdíly v názorech jsem nezaznamenala, uvádím některé odpovědi či jejich části pro nastínění: „Přišlo mi to dost teoretické, praxi jsme si museli zařizovat sami a praktické semináře si byly kolikrát dost podobné. Spíš mi vadí, že nejsme na něco více zaměřeni. Všeobecný přehled je dobrý, ale my potřebujeme zkušenosti.“

„Myslím si, že znalosti neodpovídají požadavkům ze strany potenciálních zaměstnavatelů.“

„Teorie je dost, ale ne té, co využijeme.“

„Nechybí mi tu nic. Je zde hodně teorie, ale to asi tak musí být. Jen sem měla docela problém najít vhodné místo pro absolvování praxe, ale jinak to jde.“

Proč jste si zvolili právě obor SP?

- volba oboru je určitě důležitá, ovšem každý si volil sociální pedagogiku jiného důvodu. Já osobně jsem šla na tento obor, aniž bych konkrétně věděla, co potom ze mě bude. Byl zajímavý, blízko bydliště, ne moc známý a humanitního zaměření. Podobně na tom bylo i dost ostatních studentů.

„V mém případě to bylo hlavně kvůli blízkosti bydliště a jelikož jsem chtěla humanitní zaměření, proč to nezkusit. Musím ale říct, že mě obor baví.“

„Sociální pedagogika se dostává do popředí jako zajímavý obor. Mnoho studentů ho ještě nezná, často ani nevědí, oč vlastně jde a to mi imponuje. Je pro mě zajímavý a zatím zde není tak velká konkurence jako např. u ekonomických oborů, včetně následného uplatnění.“

„Tento obor studovala moje teta a to byla vlastně pro mě i inspirace, proč jsem ho zkusila já. Na ekonomický obor jsem se nedostala, tak jsem tady.“

Co se týče uplatnění sociálních pedagogů, co si o tom myslíte?

- mnoho studentů řeší finanční krizi, kdy firmy redukují počet brigádníků i zaměstnanců. To se týká hlavně studentů posledních ročníků. V této věci musím souhlasit a tak trochu závidím studentům třetích a čtvrtých ročníků, kteří na to měli trochu optimističtější pohled, ale mají na to plné právo. Situace se totiž může za rok hodně změnit. My, studenti pátých ročníků, musíme doufat, že zlepšení přijde co nejdřív. Celkově se ale shodli všichni na tom, že uplatnění sociálního pedagoga má mnoho možností a že se tedy snad někde všichni zařadíme.

„Těžko říct, jsem teprve ve třetím ročníku a brigádně si myslím, že v tomto oboru moc uplatnění není. Naopak po ukončení magisterského studia dle mého názoru problém by být neměl. Už na burze praxí jsem si všimla, kolik organizací existuje ve Zlíně a myslím si, že právě kontakty z dob studia jsou důležité.“

„Záleží na tom, co člověk očekává. Práce je v tomto období málo, ale i tak se sem tam nějaká nabídka objeví. Je ale většinou málo finančně hodnocená...“

„Osobně jsem měla brigádu u firmy v mém oboru, který studuji. Ovšem díky finanční krizi se jako prvních zbavovali brigádníků, což chápu, ale pak následovali i někteří zaměstnanci, takže jako studentka posledního ročníku z toho mám pochopitelně trochu strach.“

V čem vám imponuje pozice sociálního pedagoga? Dává/dalo vám studium tohoto oboru něco?

(měla jsem tím namysli, zda došlo ke zlepšení nějakých vlastností, dovedností apod.)

- pracovní pozice sociálního pedagoga byla pro všechny respondenty něčím zajímavá, proto si také určitě tento obor zvolili a určitě také mají i představu, kam se pak po studiu budou ubírat. Zajímavé bylo zamyšlení nad tím, co jim vlastně studium tohoto oboru dalo po dobu studování.

„Sociální pedagogika je zajímavá v tom, že jsou zde i prvky psychologie, takže se můžeme dozvědět ledacos o sobě a taky ledacos se naučit.“

„Ráda pracuji s lidmi, baví mě pomáhat.“

„Tato pozice má mnoho oblastí uplatnění, z tohoto hlediska se mi zamlouvá pozice sociálního pedagoga. Studium mi určitě dává vyšší sebevědomí, nikdy jsem neuměla mluvit před větším množstvím lidí, na některých seminářích jsem k tomu nucena a díky tomu se lepším.“

„Studium mi určitě dalo lepší rozhled v životě. Uvědomila jsem si, jak je život složitý a občas nespravedlivý, a to i díky praxi, kterou jsem měla možnost uskutečnit v oblasti právní ochrany dětí. Že ne vždy je zákon na naší straně. Proto po dostudování se chci věnovat této problematice. Práce sociálního pedagoga mi imponuje právě v možnosti alespoň trochu pomoci někomu, kdo mou pomoc bude potřebovat a chtít.“

4 CELKOVÉ SHRNUÍ VÝZKUMU

Výzkum byl pro mě osobně hodně zajímavý. Některé výsledky jsem předpokládala, jelikož jsem přímo v samotném dění, tedy studuji také poslední ročník sociální pedagogiky. Ovšem trochu odvahy a optimismu mi dodaly odpovědi mladších ročníků, kteří na pár věcí asi mají trošku jiný pohled jako my. Především jsem zaznamenala rozdíly ve vizi uplatnění na trhu práce. Možná je to tím, že jsou tak nějak více „v klidu“, jelikož ukončení studia je teprve čeká, ovšem už i oni pomýšlejí, jak a kde asi skončí a určitě nějaké představy mají. U dotazníků mě jen trochu mrzelo, že jsem nezařadila i nějakou otázku ohledně uplatnění v souvislosti s místem bydliště. Možná tohle bych dala jako doporučení pro někoho, kdo se tímto výzkumem inspiruje a uskuteční výzkum vlastní na podobné téma. Myslím si totiž, že pohled na uplatnění v praxi i dost ovlivňuje to, jestli žijeme na menším městě, na vesnici či přímo ve Zlíně. Otázku ohledně bydliště jsem měla, ovšem rozdělila jsem ji podle počtu obyvatel a stěžejní pro mě v té chvíli bylo, zda žijí přímo ve Zlíně. Možná podrobnějším rozбором této otázky bych něco bližšího zjistila, obávám se ale, že by to nebylo až tak podrobné, zvláště pokud jsem u některých otázek zaznamenala odpovědi, že ve Zlíně žijí, ale v další otázce na počet obyvatel část odpověděla jiný počet, takže mi z toho vyplynulo, že někteří ani pořádně nevědí, kolik že to má Zlín obyvatel. Proto jsem rozbor této otázky více nedělala. Také co mě osobně mrzelo, bylo u rozhovorů pohlaví respondentů. Respondenti mužského pohlaví mi totiž odmítali sdělit jakékoliv bližší názory, proto jsem nakonec rozhovory dělala jen s děvčaty. Určitě by to bylo s mužským prvkem zajímavější, zvláště v otázce, proč si zvolil tento obor a co mu tento obor dal praktického, jelikož sociální pedagogiku stále studuje daleko větší množství děvčat jak kluků. Toť asi vše, komentáře ke každé otázce jsou výše, takže už k tomu nemám co dodat.

ZÁVĚR

Na závěr bych shrnula celkový výzkum i samotné psaní diplomové práce. Chtěla bych totiž podotknout, že občas, hlavně v komentářích a shrnutích, pro mě bylo docela těžké zůstat „ne-strannou“. Ale to k výzkumu patří a samotné prokládání svých myšlenek je podle mě skoro nutností, jelikož je samozřejmě důležitý i pohled samotného tvůrce výzkumu. Jen jsou mé názory možná trochu ovlivněny tím, že patřím k „první várce“ sociálních pedagogů na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, kdy organizace a výuka vypadala trochu jinak, než mají studenti oboru teď. Ovšem to nemyslím nijak negativně, spíše naopak. Každé nové je zkrátka nové a potřebuje praxi pro „vychytání much“. Jsem ráda, že jsem mohla být touto první várkou už z toho důvodu, že vidím pokroky a změny i v samotných názorech studentů třetích ročníků v tomto výzkumu právě na vedení výuky, což jsem také trochu očekávala. V žádném případě nelituji, že jsem šla studovat sociální pedagogiku. Sice při podávání přihlášky na tento obor jsem byla trochu rozpačitá, protože jsem moc informací o tomto oboru neměla, ovšem to se během prvních dvou let změnilo a při studiu posledního ročníku, kdy člověk už zkrátka musí myslet na to, jakou cestou se vydá při hledání zaměstnání, jsem ráda, že má volba byla taková, jaká byla a výzkumem se mi to potvrdilo i od samotných studentů. Studenti jsou spokojeni a rádi, že studují tento obor. Z výsledků v dotaznících mám spíše pocit, že mají obavy z uplatnění. Dobrá polovina má při studiu (ať už v prezenční či dálkové formě) zaměstnání v oboru. Celkově jsou studenti z většiny toho názoru, že obor sociální pedagogika má budoucnost, obor je baví (což se mi potvrdilo i v samotném rozhovoru), ovšem bohužel pro nás je momentálně období finanční krize, kterou někteří pocítili i na vlastní kůži, kdy brigádníky firmy „propouštějí“ (vyplynulo z rozhovorů). Zaznamenala jsem ovšem dost podstatnou výtku, se kterou i já osobně souhlasím. Týká se to možnosti uplatnění přímo jako pedagoga. Tato výtku se opět vyskytla u studentů pátých ročníků při rozhovoru, a to podle mého názoru z toho důvodu, jak jsem mnohokrát uvedla, že studenti posledních ročníků už zkrátka přemýšlí, „kam potom“. Studenti zmínili, že nechápou, proč když pedagogika je jedním z předmětů u závěrečné zkoušky, nemůžou jít pak do škol učit. Vždyť i v názvu je slovo „pedagogika“, což každého napadne, že absolvent může jít učit. Nasvědčují tomu i vyučovací předměty, jako je např. didaktika.

Možná mi i pedagogové, kteří si tuto diplomovou práci přečtou, dají za pravdu.

Dále z výzkumu vyplynulo i to, že mnoho zaměstnání je pro studenty atraktivní, ovšem z finančního hlediska pak už nikoliv, tedy zmínili se, že sociální pedagog má sice široké pole působení, ale finanční ohodnocení často neodpovídá vynaložené námaze a aktivitě.

Nechci ovšem končit a uzavírat svůj výzkum výtkami. Sociální pedagogika jako obor má podle zkoumaných studentů budoucnost a považují tento obor za zajímavý. I s výukou až na pár výtek, jako „moc teorie“ a podobně jsou studenti spokojeni (ono bez teorie to přece nejde).

Využití své diplomové práce bych viděla hlavně pro univerzity, jelikož při podobném pročítání praktické části možná zjistí, že i těch pár výtek by mohlo být opodstatněných a že jdou i zlepšit. Také třeba i pro univerzity, které tento obor ještě nenabízejí, jako možná spouštěcí impulz, aby se nebáli a uvidí, že zájem o tento obor je opravdu vzrůstající a věřím tomu, že stále více studentů humanitního zaměření v něm najdou zalíbení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BAKOŠOVÁ, Z. *Sociální pedagog a jeho kompetence*. In: Pedagogická revue, 2005, č.1, s.13.
- CHUDÝ, Š., ŠVEC, V. *Pedagogika v teorii a praxi*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2004. ISBN 80- 7318- 192- 4
- KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. 216 s. ISBN 978- 80- 7367- 383- 3
- MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 172 s. ISBN 80- 85850- 60- 5
- Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Sociální služby – způsoby pomoci*. [online]. Dostupné z <http://www.mpsv.cz/cs/9> .
- Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Statistika zaměstnanosti absolventů*. [online]. Dostupné z http://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/ksa/?_piref37_240489_37_240488_240488.statse=2000000000011&_piref37_240489_37_240488_240488.statsek=2000000000012&_piref37_240489_37_240488_240488.send=send&_piref37_240489_37_240488_240488.stat=2000000000036&_piref37_240489_37_240488_240488.obdobi=Q&_piref37_240489_37_240488_240488.rok=2007&_piref37_240489_37_240488_240488.uzemi=174000&ok=Vyber.
- SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha: Portál, 2000. 171 s. ISBN 80- 7178- 312- 9
- SIEGEL, Z. *Jak hledat a najít zaměstnání: rady a tipy pro uchazeče*. Praha: Grada, 2003. 107 s. ISBN 80- 247- 0612- 1
- Univerzita Karlova v Praze, Středisko vzdělávací politiky: *Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2007*. [online]. Dostupné z: <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/download/NezamVys2007.pdf> .
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: *Profil absolventa oboru sociální pedagogiky*. [online]. Dostupné z <http://web.fhs.utb.cz/cs/docs/ATT00014.pdf>.
- Zákon o sociálních službách, §108/ 2006 sb.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
Dohl.	Dohledné.
Dom.	Domácnost.
FHS	Fakulta humanitních studií
Mj.	Mimo jiné.
Např.	Například.
Odp.	Odpovědí.
Ob.	Obyvatel.
PC	Počítač.
Popř.	Popřípadě.
Pozn.	Poznámka.
Prakt	Praktické
.	
Resp.	Respektive.
Sou-	Soukromě.
krom	
.	
SP	Sociální pedagogika.
Teo-	Teoretické.
retic.	
UTB	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
VŠ	Vysoká škola.
Za-	Zaměstnávám.
měst.	

SEZNAM TABULEK

Graf č. 1	Současná situace respondentů
Graf č. 2	Obtížnost získání zaměstnání
Graf č. 3	Co pomohlo k zaměstnání
Graf č. 4	Kde nyní pracují
Graf č. 5	Mají / nemají další práci
Graf č. 6	Zaměstnání v oboru
Graf č. 7	Požadované vzdělání
Graf č. 8	Představa zaměstnání
Graf č. 9	Výše platu
Graf č. 10	Výše platu druhého zaměstnání
Graf č. 11	Finanční ohodnocení
Graf č. 12	Perspektivnost zaměstnání
Graf č. 13	Plány po studiu
Graf č. 14	Vyhlídky uplatnění
Graf č. 15	Suma znalostí
Graf č. 16	Náročnost studia
Graf č. 17	Zkušenosti
Graf č. 18	Cizí jazyk
Graf č. 19	Práce s P
Graf č. 20	Sebeprezentace
Graf č. 21	Volba studia
Graf č. 22	Práce v zahraničí
Graf č. 23	Průměr známek
Graf č. 24	Budoucnost oboru
Graf č. 25	Možnost volby

- Graf č. 26 Přípravenost
- Graf č. 27 Volba zaměstnání
- Graf č. 28 Trvalé bydliště – velikost
- Graf č. 29 Místo trvalého bydliště
- Graf č. 30 Současný stav
- Graf č. 31 Počet dětí
- Graf č. 32 Pohlaví

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I : Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vaše aktuální situace:

1 V současné době (uved'te prosím i rozsah):

- a) pracuji v pracovním poměru
- b) sám/sama soukromě podnikám a nezaměstnávám další osoby
- c) sám/sama soukromě podnikám a zaměstnávám další osoby
- d) aktuálně jsem nezaměstnaný(ná)
- e) jsem na mateřské či rodičovské dovolené
- f) po ukončení studia chci dále rozšiřovat své vzdělání (studium další VŠ, doktorské studium, studium jazyků...) a zároveň pracovat
- g) po ukončení studia nechci dále rozšiřovat své vzdělání (studium další VŠ, doktorské studium, studium jazyků...)
- h) jiná alternativa : (jaká?)
- i) nepracuji (přejděte prosím k otázce č.14)**

2 Bylo pro vás obtížné získat toto zaměstnání?

- a) bylo to velmi obtížné
- b) bylo to poměrně obtížné
- c) bylo to poměrně snadné
- d) bylo to úplně snadné
- e) nevím, nemohu posoudit

3 Co vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání?

- a) „vlastní přičinění“ (inzeráty konkurzy, „obcházení“, „obtelefonování“ apod.)
- b) rodiče či známí

- c) úřad práce
- d) byla mi učiněna nabídka, aniž jsem musel(a) hledat
- e) personální agentura
- f) UTB
- g) jiná možnost

4 Kde v současné době pracujete?

- a) ve veřejné instituci (školství, zdravotnictví, veřejná a státní správa, nezisková organizace apod.) či v podniku/organizaci(akciové společnosti) s převažující účastí státu
- b) v družstvu
- c) v české soukromé firmě (instituci, a.s.)
- d) v zahraniční či nadnárodní firmě (instituci)
- e) sám/sama soukromě podnikám, ale nikoho nezaměstnávám
- f) sám/sama soukromě podnikám a zaměstnávám další osoby
- g) jiná forma

5 Kromě této práce

- a) mám ještě další práci
- b) nemám další práci

6 Pracujete v oboru, který právě studujete?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) nevím, nemohu posoudit

7 Pracujete na místě, které vyžaduje

- a) vysokoškolské vzdělání vašeho zaměření
- b) vysokoškolské vzdělání podobného zaměření

- c) vysokoškolské vzdělání jiného zaměření
- d) středoškolské vzdělání s maturitou
- e) nevyžaduje ani středoškolské vzdělání
- f) jiná odpověď

8 Do jaké míry představuje vaše zaměstnání vašim představám během studia o své budoucnosti?

- a) je to přesně to, co jsem si představoval(a)
- b) je to spíše to, co jsem si představoval(a)
- c) spíše to není to, co jsem si představoval(a)
- d) zcela určitě to není to, co jsem si představoval(a)
- e) nevím, nemohu posoudit

9 Jak vysoký je váš průměrný hrubý měsíční plat?

10 Jak vysoký je váš průměrný hrubý měsíční plat druhé práce?

- a) nemám druhou práci
- b) můj průměrný hrubý měsíční plat je:

11 Domníváte se že mzda, kterou za svou práci nyní dostáváte, je:

- a) velice nízký
- b) spíše nízký
- c) odpovídající
- d) spíše vyšší
- e) daleko vyšší
- f) nevím

12 Vaše nynější zaměstnání je pro vás :

- a) velmi perspektivní
- b) spíše perspektivní

- c) spíše není perspektivní
- d) vůbec není perspektivní
- e) nevím

13 Po ukončení studia máte v plánu zůstat na stejné pracovní pozici?

- a) ano
- b) ne

14 Jak byste ohodnotila vyhlídky pracovního uplatnění letošních absolventů, v oboru, který jste vystudoval(a)?

- a) výborné
- b) poměrně dobré
- c) průměrné
- d) spíše špatné
- e) velmi špatné
- f) nevím

15 Domníváte se že suma znalostí, které získáváte během studia na FHS, je

- a) orientovaná až příliš prakticky
- b) poměr teoretické a praktické složky byl správně vyvážen
- c) orientovaná až příliš teoreticky
- d) nevím, nemohu posoudit
- e) jiná odpověď (doplňte):

16 Domníváte se že absolvování vysokoškolského studia na FHS, obor Sociální pedagogika, bylo z hlediska úsilí, které jste musel(a) během studia vynaložit

- a) velmi náročné
- b) poměrně náročné
- c) průměrně náročné
- d) nebylo příliš náročné
- e) nebylo vůbec náročné
- f) nevím

17 Jak byste ohodnotil(a) způsob, jakým vás UTB vybavila do života, resp.do praxe v následujících oblastech (ohodnoťte známkou jako ve škole 1-5, číslo 6- nevím)

praktické zkušenosti, dovednosti

znalost cizích jazyků

znalost práce s osobními počítači

schopnost sebe prezentace (rétorika, psychologie, komunikace, schopnost „prosadit se“ apod.)

18 Pokud byste mohl(a) znovu opakovat volbu své vzdělávací dráhy, zvolil(a) byste pro své studium

- a) stejnou fakultu UTB, kterou jsem vystudoval(a)
- b) jinou fakultu v rámci UTB
- c) jinou vysokou školu než UTB
- d) jiný způsob dalšího vzdělávání než je vysoká škola (rekvalifikace, VOŠ...)
- e) po absolvování SŠ bych odešla/odešel přímo do praxe
- f) jiná odpověď

19 Chtěl(a) byste v horizontu 2-3 let pracovat v zahraničí? Pokud ano, proč?

20 Jaké byly vaše celkové studijní výsledky, jakého průměru známek se vám podařilo zatím za dobu svého vysokoškolského studia dosáhnout?

- a) do 1,5 včetně
- b) od 1,51 do 2,00
- c) od 2,01 do 2,50
- d) horšího než 2,51
- e) nevím, nejsem si jist(á)

21 Myslíte si, že obor Sociální pedagogika má budoucnost?

- a) ano
- b) ne

22 Kdybyste si mohl(a) znovu vybrat obor, který byste studoval(a), byla by to Sociální pedagogika?

- a) ano
- b) ne

23 Cítíte se dostatečně připraven(a) pro své budoucí povolání sociálního pracovníka, ce?

- a) ano
- b) ne

24 Až dokončíte studium Sociální pedagogiky(otázka neplatí pro absolventy), máte v plánu hledat si hlavní pracovní zaměstnání v oboru?

- a) ano
- b) ne

25 Velkost vašeho aktuálního trvalého bydliště

- a) Praha
- b) nad 100 000 obyvatel (nikoliv však Praha)
- c) 20 000 až 100 000 obyvatel

- d) 5 000 až 19 999 obyvatel
- e) 500 až 4 999 obyvatel
- f) do 500 obyvatel

26 Kde máte v současné době trvalé bydliště?

- a) Zlín
- b) Zlínský kraj (ale ne Zlín)
- c) jiný kraj (doplň):
- d) v zahraničí (která země?)

27 Jaký je váš rodinný stav?

- a) svobodný, á
- b) ženatý, vdaná
- c) žijí ve společné domácnosti s druhem, družkou
- d) rozvedený, á
- e) vdovec

28 Máte děti?

- a) nemám a v dohledné době neplánuji mít
- b) nemám, ale v dohledné době plánuji mít
- c) nemám, ale již čekám dítě
- d) 1 dítě
- e) 2 děti

29 Jste

- a) muž
- b) žena